

AÐGERÐAÁÆTLUN
um eflingu græna hagkerfisins á Íslandi
Áfangaskýrsla

Verkefnastjórn
um eflingu græna hagkerfisins á Íslandi

Nóvember 2012

1. Inngangur

Alþingi ályktaði hinn 20. mars sl. að fela forsætisráðherra að stýra mótun aðgerðaáætlunar um eflingu græna hagkerfisins á Íslandi. Í samræmi við það skipaði forsætisráðherra þann 26. september sl. verkefnastjórn sem ætlað er það hlutverk að undirbúa gerð aðgerðaáætlunar um eflingu græns hagkerfis á Íslandi. Verkefnastjórninni er ætlað að forgangsraða þeim verkefnum sem fram koma í 50 töluliðum í þingsályktun um eflingu græna hagkerfisins á Íslandi sem samþykkt var á 140. löggjafarþingi (hér eftir nefnd þingsályktunin) ásamt því að leggja mat á umfang verkefnanna og þann kostnað sem vinna við þau útheimtir. Er þetta í samræmi við 2. tl. þingsályktunarinnar, en þar er forsætisráðuneytinu og Alþingi falið að vinna að eflingu græns hagkerfisins á Íslandi og sjá um að samþætta framkvæmd aðgerðaáætlunar á grundvelli tillagna Alþingis, með þátttöku allra ráðuneyta Stjórnarráðsins. Þannig er stuðlað að því að efling græna hagkerfisins verði forgangsverkefni í atvinnustefnu íslenskra stjórnvalda, sbr. 1. tl. þingsályktunarinnar. Þá mun starf verkefnastjórnarinnar, í framhaldi af forgangsöröðun verkefna, væntanlega einnig snúa að greiningu á umfangi græna hagkerfisins á Íslandi með tilliti til atvinnusköpunar og hlutdeildar í þjóðarframléiðslu. Á grundvelli þeirrar greiningar verður mótuð áætlun um fjölgun grænna starfa, sbr. 5. tl. í þingsályktuninni.

Í verkefnastjórninni eiga sæti Sigurður Örn Guðleifsson, fulltrúi forsætisráðuneytisins, formaður, Danfríður Skarphéðinsdóttir, fulltrúi umhverfis- og auðlindaráðuneytis, Elvar Knútur Valsson, fulltrúi atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis, Guðrún Þórdís Guðmundsdóttir, fulltrúi fjármála- og efnahagsráðuneytis og Skúli Helgason alþingismaður og formaður nefndar Alþingis um eflingu hins græna hagkerfis án tilnefningar.

Verkefnastjórnin hélt alls átta fundi í þessum áfanga. Nokkrir gestir komu til fundar við verkefnastjórnina. Þeir voru: Dagur B. Eggertsson borgarfulltrúi, Ágeir Eiríksson og Inga Sigrún Atladóttir, fulltrúar Sveitarfélagsins Voga, Árni Gunnarsson formaður Samtaka ferðapjónustunnar, Erna Hauksdóttir framkvæmdastjóri Samtaka ferðapjónustunnar og Hákon Gunnarsson frá GEKON. En verkefnastjórn var á síðari stigum vinnunnar jafnframt falið að gera tillögu um afgreiðslu á erindum Sveitarfélagsins Voga annars vegar og Samtaka ferðapjónustunnar hins vegar.

Þá sendi verkefnastjórnin öllum stofnunum sem getið er sérstaklega sem ábyrgðaraðila í þingsályktuninni, sem og öllum ráðuneytum erindi og óskaði eftir upplýsingum um hvernig þau flokkuðu verkefni þingsályktunarinnar og hvaða umfang og kostnaður fylgdu verkefnum. Nánar tiltekið er um að ræða, Hagstofu Íslands, Ríkiskaup, Orkusetur, Orkustofnun, Ríkisendurskoðun, Tækniþróunarsjóð, Nýsköpunarsjóð atvinnulífsins, Íslandsstofu, Nýsköpunarmiðstöð Íslands, Umferðarstofu, Umhverfisstofnun, Siglingastofnun, Ferðakostnaðarnefnd og Landlæknisembættið auk allra ráðuneyta eins og fyrr segir.

Verkefnastjórnin mun skila lokaskýrslu um forgangsöröðun verkefna þann 15. desember nk. sbr. skipunarbréf verkefnastjórnarinnar.

2. Forsendur forgangsröðunar

Verkefnastjórnin tók ákvörðun um að forgangsröðun verkefna skv. þingsályktuninni skyldi grundvallast á því að greina verkefnið í þrjú flokka. Tekur sú flokkun einkum mið af þeim kostnaði sem ætla má að falli til við að sinna hverju og einu verkefni. Þannig falla verkefni sem rúmast innan fjárheimilda viðkomandi stofnunar eða ráðuneytis undir flokk I, undir flokk II falla verkefni sem ekki rúmast innan fjárheimilda en útheimta ekki verulegan kostnað og lokst undir flokk III, verkefni sem telja verður að krefjist verulega aukinna fjárheimilda. Auk þess var litið til þess hvort verkefnið stuðli að jafnri stöðu kynjanna eða auknum kynjahalla. Lagt er til að verkefni sem falla í flokk I verði sett í forgang á árinu 2013.

Þessu til viðbótar var verkefnastjórninni falið að gera tillögu um útfærslu á þeim hluta fjárfestingaáætlunar fyrir Ísland 2013 - 2015, sem mælir fyrir um að fé verði veitt til græna hagkerfisins næstu þrjú árin. Leggur verkefnastjórnin til að verkefni í þingsályktuninni sem falla undir einn hinna fimm flokka í fjárfestingaáætluninni verði jafnframt sett í forgang á næsta ári enda veiti Alþingi fé á fjárlögum til þessara verkefna sérstaklega.

Eins og fyrr segir sendi verkefnastjórnin þeim aðilum sem sérstaklega eru tilgreindir í þingsályktuninni sem ábyrgðaraðilar einstakra verkefna erindi og óskaði eftir að þeir forgangsröðuðu þeim verkefnum sem undir ábyrgðarsvið þeirra féllu í einn hinna þriggja flokka sem að framan er getið. Sérstaklega var óskað eftir að rökstuðningur fylgdi flokkuninni þar sem lagt væri mat á umfang verkefnisins og þann kostnað sem aðili teldi að það hefði í för með sér. Til samanburðar óskaði verkefnastjórnin eftir að fjármála- og efnahagsráðuneytið mæti hugsanlegan kostnað við verkefnið eins og frekast væri unnt á þessu stigi máls. Lagði ráðuneytið fjárhagslegt mat á öll verkefni 50. Hafði verkefnastjórnin mat ábyrgðaraðila sem og fjármála- og efnahagsráðuneytisins til hliðsjónar við forgangsröðunina.

Þess skal sérstaklega getið að tillögur nr. 25, 26 og 27 í þingsályktuninni er þegar komnar til framkvæmda og því ekki þörf á að taka afstöðu til þeirra sérstaklega í áfangaskýrslunni.

Að lokum má geta þess að verkefnastjórnin fékk Herdísu Sólborgu Haraldsdóttur nema í opinberri stjórnslu og hagnýtum jafnréttisfræðum við Háskóla Íslands, sem í haust hefur verið í starfsnámi í forsætisráðuneytinu, til að framkvæma jafnréttismat á tillögum þingsályktunarinnar. Þess ber þó að geta í því sambandi að þar sem útfærsla einstakra verkefna liggur ekki ljós fyrir á þessu stigi er í mörgum tilvikum erfitt að leggja mat á allar tillögurnar með tilliti til kynjasjónarmiða. Í mati Herdísar má þó sjá vísbendingu sem verkefnastjórnin telur rétt að horfa til.

3. Tillögur sem lagt er til að settar verði í forgang í fyrsta áfanga

Í þessum kafla er að finna verkefni sem verkefnastjórnin leggur til að settar verði í forgang enda falla þau í flokk I skv. fyrrnefndri flokkun, bæði að áliti ábyrgðaraðila verkefnisins og skv. mati fjármála- og efnahagsráðuneytisins og krefjast því ekki aukinna fjárútláta á fjárlögum, heldur falla undir það sem kalla má almenna starfsemi viðkomandi stofnunar eða ráðuneytis. Jafnframt eru að finna í þessum kafla verkefni sem krefjast aukins fjármagns á fjárlögum og rýma við fjárfestingaaætlun 2013-2015 og lagt er til að sett verði í forgang.

3.1 Tillögur sem rúmast innan fjárheimilda ábyrgðaraðila

Verkefnunum í þessum kafla er skipt í þrjá flokka. Í fyrsta lagi er um að ræða þau verkefni sem snúa að vinnu við gerð lagafrumvarpa eða reglugerða og telja verður að falli undir almenn verkefni í ráðuneytum. Í öðru lagi eru verkefni sem lúta að almennri stefnumótun, þ.e. að tileinka sér grænar áherslur í almennri starfsemi án þess að slík stefnumótun krefjist mikillar vinnu eða fjármagns við innleiðingu. Þess skal sérstaklega getið að tillögu nr. 15 er fyrir komið í kaflanum um vistvæn innkaup. Hins vegar hefði verkefnið eins getað fallið undir kafla 3.1.2 sem almenn stefnumótun stofnana og ráðuneyta um að taka upp markvisst umhverfisstarf til að bæta nýtingu og draga úr sóun og öðrum neikvæðum áhrifum á umhverfið, bæði beinum og óbeinum. Það er þó flokkað með þessum hætti þar sem lagt er til að fé verði veitt á fjárlögum til þess að efla grænar áherslur innan stofnana og ráðuneyta. Loks eru önnur verkefni sem ekki falla að ofngreindri flokkun, en að mati verkefnastjórnarinnar er rétt að setja í forgang.

3.1.1 Tillögur sem tengjast endurskoðun laga og reglugerða

Í þessum kafla er að finna tillögur um endurskoðun sex lagabálka og einnar reglugerðar. Samkvæmt þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar (sjá heimasíðu forsætisráðuneytisins) er ætlunin að endurskoða fjóra þessara lagabálka á yfirstandandi þingi. Verður því að telja að lítil vandkvæði séu því samfara að horfa til þessara verkefna við þá endurskoðun. Hinir tveir lagabálkarnir sem lagt er til að breytt verði, eru ekki á þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar en verkefnastjórnin leggur til að þeir verði engu að síður endurskoðaðir á yfirstandandi þingi. Sama gildir um reglugerð um grænt bókhald sem verkefnastjórnin telur rétt að setja í forgang að endurskoða.

Tillaga nr. 3

Heildarendurskoðun verði gerð á lögum sem gilda um opinberar stofnanir og hlutverk þeirra með það fyrir augum að flétta áherslur sjálfbærrar þróunar og græns hagkerfis inn í skilgreind hlutverk og aðrar lagagreinar þar sem það á við.

Ábyrgð: Alþingi / Forsætisráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013 og fjármála- og efnahagsráðuneytið og forsætisráðuneytið flokka það í flokk I. Slík endurskoðun er ekki á þingmálaskrá en

verkefnastjórnin telur mikilvægt að þegar á næsta ári verði hafist handa við slíka endurskoðun.

Tillaga nr. 7

Ákvæði um kostnaðar- og ábatagreiningu verði bætt inn í lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana og lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum þannig að tryggt sé að umhverfiskostnaður hafi alltaf verið metinn til fjár áður en ráðist er í framkvæmdir.

Ábyrgð: Alþingi / Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013 og fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar það í I. flokk. Samkvæmt þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar er ráðgert að breyta lögum nr. 106/2000 en ekki lögum nr. 105/2006. Verkefnastjórnin telur mikilvægt að þegar verði hafist handa við að endurskoða umrædd lög með ofangreinda áherslu að leiðarljósi.

Tillaga nr. 21

Lögum nr. 99/2010 um ívilnanir vegna nýfjárfestinga á Íslandi verði breytt þannig að heimilt verði að víkja frá stærðarmörkum skv. e-lið 5. gr. þegar um er að ræða verkefni sem falla að skilgreiningu Sameinuðu þjóðanna og BLS á grænum störfum og grænu hagkerfi.

Ábyrgð: Alþingi / Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í III. Flokk. Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið treystir sér ekki til að flokka verkefnið í umsögn sinni til verkefnastjórnarinnar þar sem útfærslan liggur ekki fyrir. Samkvæmt þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar stendur til endurskoða lögin og vinna sérfræðingar atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis nú að þeirri endurskoðun. Verkefnastjórnin telur mikilvægt að setja þessa tillögu í forgang og þar með stuðla að því að atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið taki tillöguna til skoðunar í þeirri endurskoðun sem nú fer fram. Það kann hins vegar að vera að útfærslan á sjálfu verkefninu sé kostnaðarsöm eins og fjármála- og efnahagsráðuneytið gerir ráð fyrir í sinni flokkun. Huga þarf að þeirri fjármögnun síðar, þegar niðurstaða ráðuneytisins liggur fyrir. Á það skal bent að lögin sem nú eru til endurskoðunar ná aðeins til afmarkaðs hluta laganna sem gilda út árið 2013. Í kjölfarið stendur til að ráðist verði í heildarendurskoðun á lögnum um ívilnanir og erlendar fjárfestingar.

Tillaga nr. 22

Lögum nr. 106/1999 um Byggðastofnun, verði breytt þannig að stofnunin hafi sjálfbæra þróun að leiðarljósi og flétti áherslur græns hagkerfis inn í starfsemi sína, lánveitingar, vaxtarsamninga og annað samstarf við atvinnuþróunarfélög.

Ábyrgð: Alþingi / Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið og atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið flokka verkefnið í flokk I. Samkvæmt þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar stendur til að endurskoða lögin en sú endurskoðun er eingöngu bundin við eina grein laganna er varðar kærheimild. Þó stendur til að endurskoða lög um hlutverk Byggðastofnunar í ljósi vinnu við endurskoðun stoðkerfis atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins. Frekari útfærslu er þörf hvað tillöguna varðar og leggur verkefnastjórnin til að atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu verði falið að vinna að þeirri útfærslu í samstarfi við Byggðastofnun.

Tillaga nr. 30

Við endurskoðun laga um virðisaukaskatt verði vörur og þjónusta með vottuð umhverfismerki svo og lífrænt vottaðar vörur settar í lægra virðisaukaskattsprep en aðrar vörur til sömu nota.

Ábyrgð: Alþingi / Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið við næstu endurskoðun laganna. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk I. Á þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar er frumvarp til laga um ráðstafanir í ríkisfjármálum. Verkefnastjórnin leggur til að tillagan komi til skoðunar við gerð þess frumvarps.

Tillaga nr. 32

Reglugerð um grænt bókhald nr. 851/2002 verði endurskoðuð í ljósi reynslu undangengins áratugar. Sérstaklega verði hugað að eftirliti með framkvæmd bókhaldsins með tilliti til áreiðanleika þannig að markmiðum um skýrar upplýsingar og umhverfisvernd sé fullnægt.

Ábyrgð: Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið og umhverfis- og auðlindaráðuneytið flokka verkefnið í flokk I. Hið græna bókhald hefur sannað gildi sitt á undanförunum árum og mikilvægt er að þróa þá hugmynd enn frekar og festa í sessi. Því leggur verkefnastjórnin til að tillagan verði sett í forgang á árinu 2013.

3.1.2 Tillögur sem tengjast stefnumótun

Verkefnin í þessum kafla falla undir það sem kalla má almenna stefnumótun. Hér er lagt til að almennar grænar áherslur verði settar í forgang í eigendastefnu opinberra orkufyrirtækja og að endurnýjanleg orka verði enn um sinn ekki skattlögð.

Tillaga nr. 17

Vistvæn orkunýting verði skilgreind sem sérstakt áherslusvið í eigendastefnu opinberra orkufyrirtækja og verði þannig grundvallaratriði við val á orkukaupendum að uppfylltum kröfum um arðsemi.

Ábyrgð: Fjármála- og efnahagsráðuneyti / Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti / Alþingi

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk I. Verkefnastjórnin leggur til að vistvæn orkunýting verði skilgreind sem áherslusvið og verkefnið sett í forgang.

Tillaga nr. 44

Endurnýjanleg orka til samgangna verði ekki skattlögð fyrr en hlutdeild hennar er orðin 20% af heildarorkunotkun í samgöngum.

Ábyrgð: Alþingi / Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið ekki. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk I. Verkefnastjórnin telur rétt að setja slíka stefnumótun í forgang enda byggist núgildandi stefna í skattamálum á þessari stefnumótun.

3.1.3 Aðrar tillögur

Að lokum leggur verkefnastjórnin til að neðangreind fimm verkefni verði sett í forgang enda gerir verkefnastjórnin ekki ráð fyrir að þau krefjist aukins fjármagns á fjárlögum.

Tillaga nr. 24

Nýju ákvæði verði bætt í reglur Starfsorku þannig að heimilt verði að samþykkja Starfsorkusamninga vegna nýrra umhverfisverkefna.

Ábyrgð: Nýsköpunarmiðstöð Íslands

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2012. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk I. Verkefnastjórnin leggur til að verkefnið verði sett í forgang á árinu 2013 enda ætlun Alþingis að það yrði unnið á þessu ári.

Tillaga nr. 29

Fjármálaráðuneytinu verði falið að útfæra mengunargjöld í anda mengunarbótareglunnar. Mengunargjöldin renni í grænan sjóð sem fjármagni endurgreiðslur á kostnaði við bættar mengunarvarnir í viðkomandi atvinnugreinum. Við útfærsluna verði m.a. horft til reynslu annarra Norðurlandþjóða.

Ábyrgð: Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk I. Verkefnastjórnin leggur til að verkefnið verði sett í forgang á árinu 2013.

Tillaga nr. 45

Felldir verði niður tollar á reiðhjól og tengdar vörur, svo sem barnastóla, bögglabera, hjólavagna, ljós, lása og annan slíkan búnað, til samræmis við tollfríðindi annarra farartækja með enga koltvísýringslosun.

Ábyrgð: Alþingi / Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk I. Verkefnastjórnin leggur til að verkefnið verði sett í forgang á árinu 2013.

Tillaga nr. 49

Stutt verði við verkefni sem stefni að sjálfbærri orkunýtingu í íslenskum landbúnaði og/eða framleiðslu orku úr hráefni sem verður til við landbúnaðarframleiðslu og á landbúnaðarjörðum.

Ábyrgð: Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk I. Verkefnastjórnin leggur til að verkefnið verði sett í forgang á árinu 2013.

3.2 Tillögur sem ekki rúmast innan fjárheimilda en lagt til að veitt verði fé á fjárlögum í samræmi við fjárfestingaáætlun ríkisstjórnarinnar fyrir árin 2013 til 2015

Með tölvupósti hinn 9. október sl. fól Sigurður Snævarr fyrrverandi efnahagsráðgjafi í forsætisráðuneytinu, í umboði forsætisráðherra, verkefnastjórninni að gera tillögu um útfærslu á þeim hluta fjárfestingaáætlunar fyrir Ísland 2013 - 2015, sem mælir fyrir um að fé verði veitt til græna hagkerfisins næstu þrjú árin. Í framhaldinu greindi verkefnastjórnin þau verkefni sem að sönnu falla undir hina fimm kafla áætlunarinnar, það eru grænar fjárfestingar, grænan fjárfestingasjóð, grænkun fyrirtækja, vistvæn innkaup og loks orkuskipti í skipum auk markáætlunar.

Leggur verkefnastjórnin til að verkefni í þingsályktuninni sem falla undir einn hinna fimm flokka í fjárfestingaáætluninni verði jafnframt sett í forgang á næsta ári, enda veiti Alþingi fé á fjárlögum til þessara verkefna sérstaklega. Verkefnastjórnin hafði ekki í öllum tilvikum forsendur til að gera tillögur um fjárhæðir varðandi einstaka liði, en þess má geta að formaður verkefnastjórnar hefur verið í samræði við Dag B. Eggertsson sem falið var af ráðherranefnd um ríkisfjármál að gera tillögur um nánari útfærslu á hinum grænu áherslum í fyrirnefndri fjárfestingaáætlun. Var tilgangur þess samstarfs að gæta að samfellu í starfi þessara aðila.

3.2.1 Grænar erlendar fjárfestingar

Í fjárfestingaáætluninni er lagt til að á árinu 2013 verði veitt 50 milljónum króna til grænna erlendra fjárfestinga. Tillaga nr. 20 í þingsályktuninni felur í sér verkefni sem fellur undir þennan flokk.

Tillaga nr. 20

Efnt verði til fimm ára átaksverkefni til að auka erlendar fjárfestingar í grænni atvinnustarfsemi, m.a. með því að nýta heimild í 15. gr. laga nr. 99/2010 um ívilnanir vegna nýfjárfestinga á Íslandi. Við val á verkefnum verði skilgreiningar BLS (Vinumálhagstofa Bandaríkjanna) á grænum störfum lagðar til grundvallar. Átakið feli m.a. í sér hagræna greiningu á grænu hagkerfi á Íslandi, val áherslusviða, kortlagningu vænlegra fjárfesta, kynningu og markaðssetningu.

Ábyrgð: Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið / Íslandsstofa / Utanríkisráðuneyti / Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Fé verði veitt á fjárlögum til Íslandsstofu í því skyni að gera stofnuninni kleift að sinna áfram verkefnum sem lúta að eflingu græna hagkerfisins á árinu 2013. Samkvæmt umsögn Íslandsstofu er ætlunin að sinna verkefnum á næsta ári er varða koltrefjar, gagnaver, clean tech, lífræna ræktun í gróðurhúsum, græna efnagarða, smáþörungaræktun og loks græna hagkerfið og fjárfestingar á Íslandi. Stofnunin áætlað í umsögn sinni að til þess að sinna þessum verkefnum þurfi alls 32 til 40 milljónir króna.

3.2.2 Grænn fjárfestingasjóður

Í fjárfestingaáætluninni er lagt til að á árinu 2013 verði veit 1.000 milljónum króna til stofnunar og reksturs Græns fjárfestingasjóðs. Sú fjárhæð hefur í tillögum ríkisstjórnarinnar verið lækkuð í 500 milljónir á árinu 2013. Tillaga nr. 19 í þingsályktuninni felur í sér vekefni sem fellur undir þennan flokk.

Tillaga nr. 19

Nýsköpunarsjóði atvinnulífsins verði falið að vinna að stofnun og rekstri Græns fjárfestingasjóðs í samstarfi við innlenda og erlenda fjárfesta. Hlutverk sjóðsins verði að fjárfesta í umhverfistækni og umhverfisvænni starfsemi.

Ábyrgð: Alþingi / Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Á vegum atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis starfar nefnd sem ætlað er að endurskoða starfsemi Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins. Í ljósi þeirrar endurskoðunar og þar sem ekki er ljóst hver afdrif sjóðsins verða leggur verkefnastjórnin til að settur verði á fót grænn fjárfestingasjóður sem fjárfesti í fyrirtækjum í umhverfisvænni starfsemi. Byggt verði á þeirri reynslu sem fengist hefur með starfsemi Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins og annarra sjóða sem reynslu hafa af þróunarverkefnum og fjárfestingastarfsemi. Lagt er til að fé verði veitt á fjárlögum til að stofnsetja slíkan sjóð og að stofnframlag verði um þriðjungur af eigin fé sjóðsins. Jafnframt verði leitað til lífeyrissjóða og annarra innlendra og erlendra fjárfesta um viðbótarfjármögnun. Lagt er til að atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu verði falið að setja umræddan sjóð á laggirnar í samstarfi við hagsmunaaðila. Verkefnastjórnin tekur ekki afstöðu til þess hve hátt slíkt stofnframlag eigi að vera.

3.2.3 Græna hagkerfið og grænkun fyrirtækja

Í fjárfestingaáætluninni er lagt til að á árinu 2013 verði veit 500 milljónum króna til grænkunar fyrirtækja. Sú fjárhæð hefur í tillögum ríkisstjórnarinnar verið lækkuð í 280 milljónir á árinu 2013 og heiti flokksins breytt í græna hagkerfið og grænkun fyrirtækja. Tillögur nr. 23, 28, 31 og 41 í þingsályktuninni fela í sér verkefni sem falla undir þennan flokk. Þó er ljóst að fyrirætlan ríkisstjórnarinnar er að aðrar tillögur kunna einnig að falla undir þennan flokk. Mun verkefnastjórnin horfa til þess hvort ástæða sé til að fjölga tillögum í þessum flokki þegar samþykkt fjárlög liggja fyrir.

Tillaga nr. 23

Tryggt verði að hægt verði að sækja á einn stað upplýsingar og ráðgjöf um styrki til grænnar nýsköpunar, jafnt frá íslenskum, norrænum, evrópskum og alþjóðlegum sjóðum.

Ábyrgð: Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Í umsögn atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins kemur fram að kostnaður við framkvæmd verkefnisins muni að mestu falla á Nýsköpunarmiðstöð Íslands í formi starfsmanns sem mun sinna verkefninu. Nýsköpunarmiðstöð veitir frumkvöðlum og fyrirtækjum ráðgjöf, þ.m.t. upplýsingar um styrki til grænnar nýsköpunar. Jafnframt segir í umsögn ráðuneytisins að um stöðugildi sé að ræða sem fyrir er hjá stofnuninni. Því telur verkefnastjórnin að ekki sé þörf á að veita fé á fjárlögum til verkefnisins að svo stöddu þó það sé sett í forgang á árinu 2013.

Tillaga nr. 28

Stofnaður verði sérstakur Sjálfbærni- og umhverfisráðgjafi sem veiti styrki til stofnana og verkefna í þágu menntunar til sjálfbærrar þróunar.

Ábyrgð: Mennta- og menningarmálaráðuneyti / Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Tillaga verkefnastjórnarinnar

Fé verði veitt á fjárlögum til mennta- og menningarmálaráðuneytis sem geri ráðuneytinu kleift að hefjast þegar handa við undirbúning að stofnun slíks sjóðs og jafnframt er lagt til að honum verði tryggt fjármagn á árinu 2013. Í umsögn ráðuneytisins segir að til þess að slíkur sjóður hafi einhver áhrif þurfi framlög til hans að lágmarki 30 milljónum króna. Verkefnastjórnin telur ekki afstöðu til þess hve hátt stofnframlag slíks sjóðs eigi að vera.

Tillaga nr. 31

Lögum verði breytt þannig að mögulegt verði að endurgreiða 20% af kostnaði við innleiðingu vottaðra umhverfisstjórnunarkerfa (t.d. ISO 14001 eða EMAS), að hámarki allt að 1 millj. kr.

Ábyrgð: Alþingi / Fjármála- og efnahagsráðuneyti
Tillaga verkefnastjórnarinnar

Fé verði veitt á fjárlögum til fjármála- og efnahagsráðuneytis sem geri ráðuneytinu kleift, að breyta lögum í því skyni að tryggja 20% endurgreiðslu kostnaðar við innleiðingu vottaðs umhverfisstjórnunarkerfis. Ekki er unnt að svo stöddu að leggja mat á fjárhæð slíkrar endurgreiðslu. En vænta má ef mið er tekið af þeim stjórnsýslustofnunum sem hafa komið sér upp slíku kerfi að ekki sé um verulegan fjölda að ræða sem sækjast myndi eftir slíkri endurgreiðslu á árinu 2013.

Tillaga nr. 41

Nýsköpunarmiðstöð Íslands verði falið að móta aðferðafræði sem felur í sér grænkun íslenskra fyrirtækja í öllum atvinnugreinum á grundvelli nýsköpunar og þróunar tæknilausna sem draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum starfseminnar og lágmarka kolefnisfótspor fyrirtækja.

Ábyrgð: Nýsköpunarmiðstöð Íslands
Tillaga verkefnastjórnarinnar

Fé verði veitt á fjárlögum til Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands sem geri stofnuninni kleift að móta aðferðafræði sem felur í sér grænkun fyrirtækja. Ekki er unnt að svo stöddu að leggja mat á kostnað sem þessu verkefni fylgir en vænta má að það geti ekki orðið meira en eitt ársstarf á árinu 2013.

3.2.4 Græn skref og vistvæn innkaup

Í fjárfestingaáætluninni er lagt til að á árinu 2013 verði veitt 200 milljónum króna til vistvænna innkaupa. Sú fjárhæð hefur í tillögum ríkisstjórnarinnar verið lækkuð í 50 milljónir á árinu 2013 og heiti flokksins breytt í græn skref og vistvæn innkaup. Tillögur nr. 8, 9, 10, 11, 12 og 15 í þingsályktuninni fela í sér verkefni sem falla undir þennan flokk.

Tillaga nr. 15

Alþingi, öll ráðuneyti og allar stofnanir ráðuneyta taki upp markvisst umhverfisstarf til að bæta nýtingu og draga úr soun og öðrum neikvæðum áhrifum á umhverfið, bæði beinum og óbeinum, með hliðsjón af staðlinum ISO 14001. Liður í þessu þarf að vera áttak í

sjálfbærni mennt innan ríkisstofnana, með sérstakri áherslu á forustuhlutverk slíkra stofnana á sviði sjálfbærrar þróunar og með hliðsjón af markmiðum Áratugar Sameinuðu þjóðanna um menntun til sjálfbærrar þróunar.

Ábyrgð: Alþingi, ráðuneyti, stofnanir

Tillaga nr. 8

Öll ráðuneyti og ríkisstofnanir (A-hluta) innleiði vistvæn innkaup í samræmi við stefnu um vistvæn innkaup ríkisins.

Ábyrgð: Öll ráðuneyti

Tillaga nr. 9

Stefna um vistvæn innkaup ríkisins (2009–2012) verði endurskoðuð. Ný stefna fyrir tímabilið 2013–2020 miði að því að hlutfall vistvænna útboða á vegum ríkisins verði 50% árið 2015 og 80% árið 2020.

Ábyrgð: Fjármála- og efnahagsráðuneyti / Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Tillaga nr. 10

Allir nýir rammasamningar ríkisins um innkaup uppfylli viðmið í umhverfisskilyrðum í þeim vöruflokkum þar sem slík skilyrði hafa verið útbúin.

Ábyrgð: Ríkiskaup

Tillaga nr. 11

Fjárveitingar til VINN-verkefnisins um vistvæn innkaup verði auknar.

Ábyrgð: Alþingi

Tillaga nr. 12

Árlega sé gert ráð fyrir tiltekinni fjárhæð á fjárlögum til að endurgreiða opinberum stofnunum allt að 20% af kostnaðarverði vöru og þjónustu sem sannanlega uppfyllir skilyrði umhverfismerksja af gerð 1 (e. Environmental labels – Type 1).

Ábyrgð: Alþingi

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Hvað tillögur nr. 8 til 12 og 15 varðar gerir verkefnastjórnin eftirfarandi tillögu: Undanfarið hefur stýrihópur um vistvænn innkaupa (VINN-verkefnið) unnið að innleiðingu vistvænna innkaupa samkvæmt stefnu um vistvæn innkaup ríkisins sem samþykkt var 27. mars 2009 og gildir til ársloka 2012. Sú innleiðing felur í sér tillögur nr. 8, 9, 10 og 11 í þingsályktuninni. Hefur stýrihópurinn hafið undirbúning að endurskoðun stefnunnar og áframhaldandi vinnu við innleiðingu vistvænna innkaupa hjá opinberum aðilum. Við þá endurskoðun sem og skoðun á þeim aðgerðum sem sérstaklega eru tilgreindir í græna hagkerfinu leggur stýrinesfndin til að ný endurskoðuð stefna til næstu fjögurra ára verði útvíkkuð þannig að hún geti einnig falið í sér tillögu nr. 15 í þingsályktuninni sem tekur til innleiðingar markviss umhverfsstarfs Alþingis, ráðuneyta og stofnana og einnig tillögu nr. 12 sem felur í sér endugreiðslu á kaupum af kostnaðarverði vöru og þjónustu til stofnana sem sannanlega uppfylla skilyrði umhverfismerksja, þ.e.a.s. að útfæra leiðir til að halda utan um skráningu á þessum vörum þegar stofnanir ríkisins kaupa vistvænt og hafa þar með innleitt stefnu um vistvæn innkaup. Einnig er lagt til að ný stefna um vistvæn innkaup fyrir árin 2013 - 2016 feli í sér það markmið, sem sett er fram í tillögu nr. 10 um að allir nýir rammasamningar ríkisins uppfylli að viðmið í umhverfisskilyrðum náist. Formaður stýrihóps um vistvæn innkaup (VINN-verkefnið) hefur í tölvupósti til verkefnastjórnarinnar lagt mat á hversu mikið þurfi að auka fjárframlag til verkefnisins. Að mati formannsins nemur fjárþörfin

15 milljónum kr. á ári. Þeim fjármunum yrði varið til að útbúa námskeiðsgögn til að efna til þriggja til fjögurra vinnustofa 200 ríkisstofnana til stuðnings og ráðgjafar og við skilgreiningar umhverfisskilyrða við útbod. Endurgreiðslur til ríkisstofnana vegna notkunar á umhverfismerktum vörum og þjónustu eru ekki innifaldar í þessu mati. Sú upphæð sem og hlutfall endurgreiðslu ræðst að mati formanns stýrihópsins af árangri við innleiðingu stefnu um vistvæn innkaup fyrir árin 2013 - 2016. Verkefnastjórn leggur til að stýrihópi um vistvæn innkaup (VINN-verkefnið) verði veittar 15 milljónir króna á fjárlögum næsta árs til ofangreindra verkefna. Ekki er lagt til að svo stöddu að fé verði veitt á fjárlögum til endurgreiðslu til opinberra stofnana allt að 20% af kostnaðarverði vöru og þjónustu sem sannanlega uppfyllir skilyrði umhverfismerktja af gerð 1 (e. Environmental labels – Type 1) á árinu 2013 enda ekki útlit fyrir að þeirri vinnu ljúki á næsta ári sem snýr að þróun og skilgreiningu á ferlum í bókhaldskerfi ráðuneyta og stofnanna sem gerir kleift að halda til haga vistvænum innkaupum sem geta síðan orðið grundvöllur endurgreiðslna. Getur því vart komið til slíkrar endurgreiðslu fyrr en í fyrsta lagi á árinu 2014.

3.2.5 Orkuskipti í skipum

Í fjárfestingaáætluninni er lagt til að á árinu 2013 verði veitt 200 milljónum króna til orkuskipta í skipum. Sú fjárhæð hefur í tillögum ríkisstjórnarinnar verið lækkuð í 50 milljónir á árinu 2013. Tillögur nr. 36 og 43 í þingsályktuninni fela í sér verkefni sem falla undir þennan flokk.

Tillaga nr. 36

Lögum verði breytt þannig að mögulegt verði að endurgreiða allt að 20% af kostnaði, upp að tilteknu hámarki, við breytingar sem gera þarf á skipum til að skipta yfir í vistvænt eldsneyti eða bæta nýtingu eldsneytis.

Ábyrgð: Alþingi / Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Fé verði veitt á fjárlögum til fjármála- og efnahagsráðuneytis sem geri ráðuneytinu mögulegt að hefja undirbúning að endurgreiðslu allt að 20% kostnaðar við breytingar á skipum sem breyta búnaði sínum í því skyni að skipta yfir í vistvænt eldsneyti eða bæta nýtingu eldsneytis. Að sögn Gísla Viggóssonar hjá Siglingastofnun er um þessar mundir unnið að einu tilraunaverkefni á Húsavík sem miðar að því að skipta út olíu fyrir rafmagn sem eldsneyti í bát. Það er því enn á tilraunarstigi. Hins vegar er þegar í sölu hér á landi tölvubúnaður sem gerir kleift að nýta betur það eldsneyti sem notað er til að knýja skip áfram. Má því vænta þess að fyrst um sinn miðist endurgreiðslan einkum við úrræði sem bæta nýtingu eldsneytis frekar en að skipt sé verði yfir í vistvænt eldsneyti. Ekki er unnt að svo stöddu að leggja mat á mögulega fjárhæð endurgreiðslunnar á næsta ári.

Tillaga nr. 43

Tekjum sem jafngildi hækkun kolefnisgjalds samkvæmt lögum nr. 164/2011 verði ráðstafað til verkefna sem stuðla að orkuskiptum og orkusparnaði í samgöngum. Við þá ráðstöfun verði jöfnun möguleika íbúa landsins til orkuskipta og orkusparnaðar höfð sérstaklega í huga.

Ábyrgð: Alþingi / Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Tillagan felur í sér hugmyndir um hvernig ráðstafa beri tekjum sem jafngilda hækkun kolefnisgjalds. Ekki er því þörf á að leggja til sérstaka fjárveitingu á fjárlögum.

3.2.6 Markáætlun (Rannsókn- og tækniþróunarsjóðir)

Í fjárfestingaáætluninni er lagt til að á árinu 2013 verði veitt 500 milljónum króna til markáætlunar. Tillaga nr. 18 í þingsályktuninni felur í sér verkefni sem fellur undir markáætlun um græna hagkerfið.

Tillaga nr. 18

Settur verði á fót Grænn samkeppnissjóður sem deild í Tækniþróunarsjóði, sem styrki verkefni á sviði umhverfissvænnar nýsköpunar með sérstöku tilliti til skilgreininga Sameinuðu þjóðanna og BLS á grænum störfum og grænu hagkerfi.

Ábyrgð: Alþingi / Tækniþróunarsjóður

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Fé verði veitt á fjárlögum í því skyni að setja á fót grænan samkeppnissjóð sem deild í Tækniþróunarsjóði. Útfærsla verkefnisins verði í höndum atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis og stjórnar Tækniþróunarsjóðs. Verkefnastjórnin tekur ekki afstöðu til þess hve hátt stofnframlag slíks sjóðs eigi að vera.

4. Verkefni þar sem undirbúningsvinna hefjist árið 2013

Í þessum kafla er að finna tillögur sem verkefnastjórnin leggur ekki til að sett verði í forgang á næsta ári enda allt verkefni sem krefjast aukinns fjármagns af fjárlögum, hvort heldur sú auking er veruleg eða óveruleg. Verkefnastjórnin telur hins vegar mikilvægt að hugað verði að því í framhaldinu hvort ástæða er til að veita auknu fjármagni til einstakra verkefna sem er að finna í þessum kafla og þar með veita þeim forgang á árinu 2014 eða fyrr ef svo ber undir, enda hvert og eitt mikilvægur hlekkur í eflingu græna hagkerfisins á Íslandi. Til að tryggja það er lagt til að enda þótt verkefni sem þar er að finna séu ekki sett í forgang í fyrsta áfanga verði engu að síður að huga að undirbúningi þeirra eða halda áfram vinnu við undirbúning sem þegar er hafinn.

Tillaga nr. 6

Framfarastuðull (GPI) fyrir Ísland verði reiknaður og birtur samhliða vergri landsframleiðslu (GDP).

Ábyrgð: Hagstofa Íslands

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2014. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk II. Hagstofa Íslands getur um það í umsögn sinni að GPI sé einn af mörgum stuðlum sem taki tillit til þátta sem falla utan við viðfangsefni þjóðhagsreikninga. Þá segir í umsögn stofnunarinnar að aðferðafræði við útreikninga séu ekki samræmdar og talsverður ágreiningur ríki um þær. Síðan segir í umsögn stofnunarinnar að GPI stuðullinn uppfylli ekki kröfur um gæði og áreiðanleika og þá skýru aðferðafræði sem tölfræðiverkefni hagstofa þurfi að fullnægja. Vinna við gerð slíkra mælikvarða fari því að mestu leyti fram í háskólum og á rannsóknarstofum. Vísar stofnunin til þess að unnið sé að slíku rannsóknarverkefni við Háskóla Íslands. Með vísan til þessa undirbúningsstarfs telur verkefnastjórnin brýnt að hugað verði að því að efla og ljúka slíku rannsóknarverkefni sem síðar kunnir að verða grundvöllur þess að stuðullinn verði reiknaður og birtur samhliða vergri landsframleiðslu eins og segir í þingsályktuninni.

Tillaga nr. 33

Stjórnvöld móti framkvæmdaáætlun um eflingu lífrænnar framleiðslu á Íslandi, með það að markmiði að lífrænt vottaðar vörur verði 15% af landbúnaðarframleiðslu á Íslandi árið 2020.

Ábyrgð: Alþingi / Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Tillaga nr. 34

Stuðningur við aðlögun að lífrænni framleiðslu verði aukinn til að tryggja framkvæmd nýsamþykktar verklagsreglna um aðlögunarstuðning.

Ábyrgð: Alþingi / Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Tillaga nr. 35

Gerð verði kostnaðar- og ábatagreining á framleiðslu lífræns áburðar héraendis.

Ábyrgð: Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Tillaga verkefnastjórnarinnar

Hvað varðar tillögur 33 til 35 í þingsályktuninni, sem allar lúta að eflingu lífrænnar framleiðslu og þingsályktunin tímasetur árið 2013, telur verkefnastjórnin mikilvægt að hugað verði að undirbúningi þessara verkefna enda þótt sjálfar tillögurnar verði ekki framkvæmdar á árinu 2013. Lífrænar áherslur í landbúnaði eru mikilvægur þáttur í hinu græna hagkerfi og því er það mat verkefnastjórnarinnar að huga beri að þeim þegar í fyrsta áfanga, þótt atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið telji ýmist nokkurn eða mikinn kostnað því samfara að framkvæma tillögurnar sjálfar. Er það enda í samræmi við samstarfsyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar þar sem fram kemur að áttak skuli gert í lífrænni ræktun og bændum tryggður aðlögunarstuðningur ákveði þeir að skipta úr hefðbundinni ræktun yfir í lífræna. Í búvörusamningum sem endurnýjaðir voru haustið 2012 er fjármagni veitt til lífrænnar framleiðslu í þessu skyni.

Tillaga nr. 37

Staðfestingu Íslands á viðauka VI við MARPOL-samninginn um varnir gegn mengun frá skipum verði hraðað og í framhaldinu verði efnahagslögsaga Íslands gerð að sérstöku mengunareftirlitssvæði (ECA-svæði (Emission Control Area)).

Ábyrgð: Umhverfis- og auðlindaráðuneyti / Umhverfisstofnun / Siglingastofnun
Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk II. Siglingastofnun og umhverfis- og auðlindaráðuneytið flokka verkefnið í flokk I. Umhverfisstofnun sem hefur með höndum daglegt utanumhald um MARPOL samninginn flokkar það hins vegar í flokk III. Verkefnastjórnin telur mikilvægt að hugað verði þegar að undirbúning þessa verkefnis á árinu 2013.

Tillaga nr. 46

Samkomulag verði gert við samtök opinberra starfsmanna um að innleiða samgöngustyrki fyrir annan ferðamáta en akstur í samningum ríkisstarfsmanna og ríkisstofnana. Þá verði fyrirtækjum sem setja sér og fara eftir grænni samgöngustefnu umbunað með skattalegum hvata. Í þeim efnum verði horft til sambærilegra aðgerða sem gefið hafa góða raun í öðrum löndum.

Ábyrgð: Ferðakostnaðarnefnd
Tillaga verkefnastjórnarinnar

Þingsályktunin tímasetur verkefnið árið 2013. Fjármála- og efnahagsráðuneytið flokkar verkefnið í flokk III. Verkefnastjórnin telur mikilvægt að hugað verði þegar að undirbúning þessa verkefnis á árinu 2013.

5. Verkefni sem vinna þarf í öðrum áfanga árið 2014

Verkefnastjórnin leggur til að neðangreind verkefni verði ekki sett í forgang í fyrsta áfanga á árinu 2013 en komi til framkvæmda í öðrum áfanga á árinu 2014.

Á þessu stigi telur verkefnastjórnin ekki ástæðu til að meta umfang og kostnað þessara verkefna. Verður að telja að það komi til skoðunar þegar hugað verður að forgangsroðun í öðrum áfanga verkefnisins fyrir árið 2014, síðar á næsta ári.

Tillaga nr. 4

Atvinnugreinaflokkun og hagtölugerð Hagstofu Íslands verði endurskoðuð þannig að grænar atvinnugreinar og græn störf verði sýnilegri og auðvelt verði að kalla fram stöðu í einstökum skilgreindum vaxtargreinum.

Ábyrgð: Hagstofa Íslands

Tillaga nr. 13

Gerð verði úttekt á orkunotkun opinberra bygginga og sett upp orkustýring þar sem það er talið hagkvæmt.

Ábyrgð: Innanríkisráðuneyti / Orkustofnun / Orkusetur

Tillaga nr. 14

Allar stofnanir ráðuneyta og öll fyrirtæki í eigu ríkisins birti ársskýrslur í samræmi við leiðbeiningar Global Reporting Initiative (GRI).

Ábyrgð: Ráðuneyti, stofnanir, ríkisfyrirtæki

Tillaga nr. 16

Úttekt verði gerð á eftirfylgni ríkis og sveitarfélaga með eigin áætlunum um sjálfbæra þróun (svo sem Staðardagskrá 21, Velferð til framtíðar og Sjálfbærniáætlun Norðurlandanna).

Ábyrgð: Ríkisendurskoðun

Tillaga nr. 38

Orkunýting íslenskra heimila og fyrirtækja verði metin sérstaklega og niðurstöðurnar kynntar opinberlega, með það fyrir augum að draga úr sóun.

Ábyrgð: Orkustofnun / Orkusetur

Tillaga nr. 39

Ráðist verði í heildarendurskoðun á löggjöf um úrgangsmál, m.a. með það að markmiði að fjarlægja hindranir í vegi endurvinnsluiðnaðar á Íslandi.

Ábyrgð: Alþingi / Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Tillaga nr. 40

Komi til stofnunar Auðlindasjóðs verði tekjum af auðlindagjaldi m.a. varið til umhverfisvænnar atvinnusköpunar og eflingar græns hagkerfis.

Ábyrgð: Ríkisstjórn

Tillaga nr. 42

Gildandi heimild til endurgreiðslu vörugjalda til þeirra sem láta breyta bílum í vistvæn ökutæki verði framlengd, þannig að heimilt verði að endurgreiða vörugjöld vegna breytinga á fleiri ökutækjum en 1.000.

Ábyrgð: Alþingi / Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Tillaga nr. 47

Ráðist verði í sérstakt fræðsluáttak fyrir almenning og atvinnulífið um raunkostnað við mismunandi samgöngumáta og tengsl samgöngumáta og heilsu.

Ábyrgð: Mennta- og menningarmálaráðuneyti / Innanríkisráðuneyti / Umhverfis- og auðlindaráðuneyti / Velferðarráðuneyti / Landlæknisembættið / Lýðheilsustöð / Endurmenntunarstofnanir

Tillaga nr. 48

Unnið verði að framgangi skógræktar og vistheimtar með sjálfbæra nýtingu og bindingu kolefnis að leiðarljósi. Unnar verði skógræktar- og vistheimtaráætlanir til 20 ára þar sem samræmdar verði fyrri áætlanir og unnið út frá þeim markmiðum að efla úrræði til stöðvunar gróðureyðingar og auka skóga og skapa með því sjálfbærar auðlindir.

Ábyrgð: Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Tillaga nr. 50

Ísland verði kynnt sem grænt hagkerfi fyrir kaupendum vöru og þjónustu, fjárfestum og ferðamönnum. Þessi markaðssetning byggist á ímynd og styrkleikum Íslands og fari saman við markaðssetningu Íslands á sviði ferðaþjónustu, vöruútflutnings og menningar.

Ábyrgð: Íslandsstofa

6. Niðurstöður

Þegar á heildina er litið leggur verkefnastjórnin til að 30 af 50 tillögum sem fram koma í þingsályktuninni verði settar í forgang í fyrsta áfanga á árinu 2013. Þar af eru 12 tillögur sem verkefnastjórnin telur að unnt sé að sinna án aukinna fjárframlaga til ábyrgðaraðila viðkomandi verkefna skv. þingsályktuninni. Aðrar 15 tillögur falla undir þá flokka sem fram koma í fjárfestingaáætlun ríkisstjórnarinnar og lagt er til að settar verði í forgang á næsta ári. Eftir standa 17 tillögur sem lagt er til að metnar verði í síðari áfanga, þ.e. á árinu 2014, þó þannig að þegar á árinu 2013 verði hugað að undirbúningi fjögurra þeirra. Þrjár tillögur falla að almennu starfi forsætisráðuneytisins varðandi eflingu græna hagkerfisins, þar á meðal sú vinna sem verkefnastjórn var með skipunarbréfi falið að sinna. Þá hefur vinnu við þrjár tillögur þegar verið ýtt úr vör og því ekki þörf á að skipa þeim í forgang eða til framkvæmdar í síðari áfanga.

Verkefnastjórn mun í lokaskýrslu sinn, sem henni er ætlað að skila 15. desember nk. leggja lokahönd á mat á umfangi og kostnaði þeirra tillagna sem lagt er til að settar verði í forgang á árinu 2013.